

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Циклова комісія з філології фахового коледжу

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО ФАХОВОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 035 Філологія
Назва освітньої програми Філологія
Рівень освіти передвища фахова

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
доктор філологічних наук, професор, викладач вищої категорії Шкворченко Наталія Миколіївна	+380674871833	nikolette@ukr.net

Освітня програма	Рівень вищої освіти	Форма навчання	Курс вивчення	Семестр вивчення	Кількість кредитів
Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів освітнього ступеня фахового молодшого у галузі знань 03 “Гуманітарні науки”, за спеціальністю 035 “Філологія”.	Перший (бакалаврський) рівень	Денна	2	3,4	6/180

Короткий опис навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Вступ до фахової філології» входить до циклу фахової підготовки здобувачів ступеня фахового молодшого бакалавра та є семестровою дисципліною. Дана дисципліна передбачає оволодіння знаннями з основ германістики.

Мета навчальної дисципліни	<i>Метою</i> викладання курсу «Вступ до фахової філології» є набуття здобувачами професійних філологічних компетенцій, які включають у себе вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми під час засвоєння матеріалу, застосовувати знання у практичних ситуаціях; формування у студентів базових знань із фахової філології. <i>До завдань</i> курсу відносимо: визначення основних періодів історії розвитку германських мов; формування уявлення про давніх германців: суспільний устрій, побут, матеріальну культуру, господарську діяльність; вивчення міфології стародавніх германців; визначення структури пантеону германських богів; знання історії германської писемності тощо.

Мова викладання	українська

Навчальне навантаження	Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Самостійна робота, год.	Обсяг, кредити ЄКТС
Денна форма	68	34	78	6/180

Результати навчання			
Символ ПРН	Після успішного завершення цього модуля здобувач буде:	Методи викладання і навчання	Методи оцінювання досягнення ПРН
ПРН 01 ПРН05 ПРН08 ПРН10 ПРН11 ПРН12 ПРН13	здійснювати науковий аналіз у межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною програмою	Лекційні заняття практичні заняття, консультації, самостійна робота	поточне оцінювання на практичних заняттях
	читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту		
	брати участь у дискусіях, обговореннях проблем мови та міжкультурної комунікації, міфологічних сюжетів, аналізувати історичні процеси, використовувати термінологічний апарат		
	застосовувати знання з літературознавчих дисциплін; осмислювати літературні процеси		
	критично переосмислювати й інтерпретувати міфологічні сюжети та твори дитячої літератури, виокремлювати в них ціннісні смисли		
працювати з інформаційними джерелами: збирати, аналізувати, критично оцінювати інформацію			

МОДУЛЬ 1. Вступ до фахової філології як базова теоретична дисципліна

Змістовий модуль 1. Мова, культура та міжкультурна комунікація

Тема 1. Вступ до германістики: завдання курсу. Германські мови в генеалогічній класифікації мов світу. Германські мови: давні та сучасні. Неспроможність теорії «германської раси». Історико-типологічний метод.

Тема 2. Мова та міжкультурна комунікація. Мова, культура і культурна антропологія. Проблема виховання терпимості, толерантності до інших культур в сучасному суспільстві. Міжкультурна комунікація і вивчення іноземної мови. Конфлікт культур. Культурні стереотипи. Проблема розуміння художньої літератури. Соціокультурний коментар як спосіб подолання конфліктів культур.

Змістовий модуль 2. Історичні відомості про стародавніх германців

Тема 3. Германські мови: історія та коротка характеристика. Індоевропейська мовна сім'я. Раннє середньовіччя у Британії (5-11ст.) Характеристика староанглійської мови. Норманське завоювання. Характеристика мови середньоанглійського періоду. Епоха Ренесансу. Характеристика новоанглійської мови. Лінгвістичні процеси в англійській мові 18 – 19ст. Сучасна англійська мова.

Тема 4. Германці часів Юлія Цезаря, Корнелія Тацита, Плінія Старшого. Історичні відомості про давніх германців. "Записки про Гальську війну" Ю. Цезаря. Військові зіткнення римлян з германцями. Римський культурний вплив на германців. «Природнича історія» Плінія старшого, "Германія" Тацита - найважливіші джерела з етнографії давніх германців. Патріархально-родове суспільство. Військова демократія.

Тема 5. Суспільний устрій і побут стародавніх германців. Класифікація давніх германських племен і мов. Ідентичність родової і сільської громади: розподіл для користування на однаковій розміром і якістю ділянки (смуги) серед членів роду, за числом працівників; спільне користування общинними угіддями (ліс, пасовище, вода та ін.). Класифікація германських племен: вінділи (готи, бургунди) – мешкали на сході Європи; інгвеони (інгевони) – на берегах Північного моря; істевони (істевони або іскевони) – жили на Рейні; ермінони (гермінони) – мешкали на півдні теперішньої західної Німеччини; певкіни і бастарди – на території теперішньої Румунії; гілевіони - у Скандинавії. Класифікація германських мов: північна група ([шведська](#), [данська](#), [ісландська](#), [фарерська](#) мови); західна група (англійська, фризська, люксембурзька, нідерландська, їдиш, африкаанс); східна група (готська, бургундська, вандальська, гепідська, герульська мови)

Тема 6. Матеріальна культура германців. Господарська діяльність стародавніх германців. Зброя. Поселення і житло. Одежа. Їжа. Система землекористування. Рабство. Шлюбні відносини. Виховання дітей. Скотарство. Шанування коня. Дерево як основний матеріал для виготовлення зброї. Фрамея, дротики, щит. Харчування германців: зерно, м'ясо, риба, ягоди, горіхи, бобові. Ремесла давніх германців.

Тема 7. Міфологія стародавніх германців. Старша Едда. Молодша Едда. Ідея Всесвіту стародавніх германців. Старша Едда – збірка міфологічних пісень VII – XIII ст. Молодша Едда – підручник теорії поезії давньоісландських поетів-співців, скальдів. Сноррі Стурлусон. Політеїзм. Світобудова як система. Утгард, Мітгард, Асгард. Ясен Іггдрасіль – втілення ідеї всесвіту в міфології германських народів

Тема 8. Вірування стародавніх германців. Структура пантеону германських богів. Боги Аси. Нижча міфологія. Вплив релігії стародавніх германців на розвиток європейської культури. Аси, вани, велетні. Боротьба богів проти велетнів як необхідна умови існування світобудови. Космічна катастрофа як результат морального занепаду. Відродження та оновлення світу. Вальгалла – небесний чертог для полеглих в бою. Валькірії. Магічні предмети в скандинавській міфології. Нижча міфологія – ельфи, ундіни, нікси, тролі.

Тема 9. Історія германської писемності. Рунічна писемність. Латинське письмо. Готична писемність. Рунічна абетка. Старші руни. Молодші руни. Магія рун. Рунічні календарі. Латинська абетка. Зміни техніки письма. Капітальне письмо. Рустика. Мінускульне письмо. Готичне письмо. Готичний стиль у мистецтві. Види готичного письма: текстура, фрактура, письмо Канцлей, бастардне письмо, антиква.

Тема 10. Мови германських народностей 4-15 ст. Англійська мова. Три періоди розвитку. Періодизація німецької Якоба Грімма. Давньосаксонська мова. Фризька мова. Давньонідерландська мова.

Тема 11. Писемні пам'ятки давніх германців. Давньоміфологічні та героїчні пісні давньоісладською мовою. Старша Едда. Молодша Едда. Скальдична поезія. Саги. «Беовульф» як найдавніша пам'ятка давньоанглійською мовою. «Пісня про Нібелунгів» як зразок найдавнішого героїчного епосу давніх германців.

Тема 12. Готська мова. Особливе місце готської мови у вивченні германських мов. Готський алфавіт. Голосні та приголосні. Пам'ятки писемності готською мовою.

Змістовий модуль 4. Давньогерманський словниковий склад.

Тема 13. Індоевропейська спадщина та давньогерманська лексика. Мовні контакти. Спільноіндоевропейська лексика. Власне германська лексика. Запозичення з класичних мов. Шляхи запозичення.

Тема 14. Розвиток англійської лексики. Історичні зміни номінативних одиниць. Розвиток інструментальної лексики в 7-17 ст. як зразок історичних змін. Лексичні засоби реалізації фізичного впливу. Інструментальна лексика сфери пересування.

Змістовий модуль 5. Британська дитяча література

Тема 15. Англійський гумор у віршах. Лімерики. Е. Лір, Л. Керолл та ін. Особливості англійського гумору. Поняття комічного та ексцентричного в художній літературі. Поняття нонсенсу у літературі. Поезія нонсенса. Лімерик. Структура та стилістичні особливості. Творчість Е. Ліра та Л. Керолла.

Тема 16. Британська література для дітей. Великі казкарі Британії. Б. Поттер. Історії про кролика Пітера. Е. Фарджон. Погляд на світ крізь магічне скло. Е. Хогарт. Ослик Мафін – зірка Бі-Бі-Сі. Х. Лофтінг. Історія доктора Дуліттла. Р. Кіплінг. Романтичні казки. Д. Роулінг. Розсуваючи межі світів. К. Грем. «Вітер у вербах».

1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усно го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
л		п	л а б	і н д	с.р	л		п	л а б	і н д	с.р	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Вступ до фаху як базова теоретична дисципліна												
Змістовий модуль 1. Мова, культура та міжкультурна комунікація												
Тема 1. Вступ до германістики: завдання курсу	6	4				2						
Тема 2. Мова та міжкультурна комунікація	8	2	2			4						
Разом за змістовим модулем 1	14	6	2			6						
Змістовий модуль 2. Історичні відомості про стародавніх германців												
Тема 3. Германські мови: історія та коротка характеристика	10	4	2			4						
Тема 4. Германці часів Юлія Цезаря, Корнелія Тацита, Плінія Старшого. Історичні відомості про давніх германців.	10	4	2			4						
Тема 5. Суспільний устрій і побут стародавніх германців. Класифікація давніх германських племен і мов.	8	4	2			2						
Тема 6. Матеріальна культура германців. Господарська діяльність стародавніх германців. Зброя. Поселення і житло.. Одежа. Їжа	10	4	2			4						
Тема 7. Міфологія стародавніх германців. Старша Едда. Молодша Едда. Ідея Всесвіту стародавніх германців.	15	4	2		5	4						
Тема 8. Вірування стародавніх	19	6	4		5	4						

германців. Структура пантеону германських богів. Боги Аси. Нижча міфологія. Вплив релігії стародавніх германців на розвиток європейської культури.												
Разом за змістовим модулем 2	62	26	14			22						
ІНДЗ	10				10							
Разом за модулем 1	86	32	16		10	28						

Модуль 2. Мови германських народностей та перші писемні пам'ятки

Змістовий модуль 3. Мови германських народностей

Тема 9. Історія германської писемності. Рунічна писемність. Латинське письмо. Готична писемність.	14	6	4			4						
Тема 10. Мови германських народностей 4-15 ст.	10	4	2			4						
Тема 11. Писемні пам'ятки давніх германців.	12	6	2			4						
Тема 12. Готська мова.	10	4	2			4						
Разом за змістовим модулем 3	46	20	10			16						

Змістовий модуль 4. Давньогерманський словниковий склад

Тема 13. Індоевропейська спадщина та давньогерманська лексика.	12	6	2			4						
Тема 14. Розвиток англійської лексики.	10	4	2			4						

Разом за змістовим модулем 4	22	10	4			8						
Змістовий модуль 5. Британська дитяча література												
Тема 15. Англійський гумор у віршах. Лімеріки. Е. Лір, Л. Керолл та ін.	11	2	2			5	2					
Тема 16. Британська література для дітей. Великі казкарі Британії	15	4	2			5	4					
Разом за змістовим модулем 5	26	6	4			10	6					
ІНДЗ	10					10						
Разом за модулем 2	94	36	18			10	30					
Усього годин	180	68	34			10	68					

2. Теми практичних занять

№ п\п	Теми практичних занять	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Вступ до германістики: завдання курсу		
2	Мова та міжкультурна комунікація	2	
3	Германські мови: історія та коротка характеристика	2	
4	Германці часів Юлія Цезаря, Корнелія Тацита, Плінія Саршого. Історичні відомості про давніх германців.	2	
5	Суспільний устрій і побут стародавніх германців. Класифікація давніх германських племен і мов	2	
6	Матеріальна культура германців. Господарська діяльність стародавніх германців. Зброя. Поселення і житло. Одежа. Їжа	2	
7	Міфологія стародавніх германців. Старша Едда. Молодша Едда. Ідея Всесвіту стародавніх германців	2	
8	Вірування стародавніх германців. Структура пантеону германських богів. Боги Аси. Нижча міфологія. Вплив релігії стародавніх германців на розвиток європейської культури	4	
9	Історія германської писемності. Рунічна писемність. Латинське письмо. Готична писемність.	4	
10	Мови германських народностей 4-15 ст.	2	
11	Писемні пам'ятки давніх германців.	2	

12	Готська мова.	2	
13	Індоевропейська спадщина та давньогерманська лексика.	2	
14	Розвиток англійської лексики.	2	
15	Англійський гумор у віршах. Лімеріки. Е. Лір, Л. Керолл та ін.	2	
16	Британська література для дітей. Великі казкарі Британії.	2	
Усього годин		34	

3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		Форма контролю
		Денна форма	Заочна форма	
1	Вступ до германістики: завдання курсу	2		усне опитування
2	Мова та міжкультурна комунікація	4		усне опитування
3	Германські мови: історія та коротка характеристика	4		усне опитування
4	Германці часів Юлія Цезаря, Корнелія Тацита, Плінія Старшого. Історичні відомості про давніх германців.	4		усне опитування
5	Суспільний устрій і побут стародавніх германців. Класифікація давніх германських племен і мов.	2		усне опитування
6	Матеріальна культура германців. Господарська діяльність стародавніх германців. Зброя. Поселення і житло. Одежа. Їжа	4		усне опитування
7	Міфологія стародавніх германців. Старша Едда. Молодша Едда. Ідея Всесвіту стародавніх германців.	4	5	усне опитування, реферат
8	Вірування стародавніх германців. Структура пантеону германських богів. Боги Аси. Нижча міфологія. Вплив релігії стародавніх германців на розвиток європейської культури	4	5	усне опитування, реферат
9	Історія германської писемності. Рунічна писемність. Латинське письмо. Готична писемність.	4		усне опитування
10	Мови германських народностей 4-15 ст.	4		усне опитування
11	Писемні пам'ятки давніх германців.	4		усне опитування
12	Готська мова.	4		усне опитування
13	Індоевропейська спадщина та давньогерманська	4		усне опитування

	лексика.			
14	Розвиток англійської лексики.	4		усне опитування
15	Англійський гумор у віршах. Лімеріки. Е. Лір, Л. Керолл та ін.	2	5	усне опитування, реферат
16	Британська література для дітей. Великі казки Британії.	4	5	усне опитування, реферат
	Разом	58	20	78

Індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ)

№ з/п	Назва	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Написання і захист реферату	20	

Дотримання вимог академічної доброчесності	Відповідно до Закону України «Про освіту» академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/ або наукових (творчих) досягнень. Дотримання академічної доброчесності передбачає: – самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); – посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; – дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; – надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Шкала оцінювання		
Оцінка	Бали	Опис

A	90 – 100	Відмінно
B	82 – 89	Добре
C	74 – 81	Добре
D	64 – 73	Задовільно
E	60 – 63	Задовільно (достатньо)
Fx	35 – 59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1 – 34	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Навчальне завантаження здобувача вищої освіти

Види навантаження	Середня кількість год. на кожен вид (денна форма)
Кількість кредитів/год	6/ 180 год.
Усього годин аудиторної роботи, у т.ч.:	102
лекційні заняття, год.	68
практичні заняття, год.	34
Усього годин самостійної роботи, у т.ч.:	78
підготовка до аудиторних занять та контрольних заходів, індивідуально-дослідне завдання год.	58 20
Екзамен	+
Залік	+

8. Рекомендована література

Основна

1. Гонта І. А. Вступ до германської філології. Київ : КМУ, 2003. 68 с.
2. Єременко Т. Є., Геркерова О. М., Трубіцина О. М. English Absurd Poetry. Limericks. Методичні рекомендації [для ст-в спец. 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))] Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського. Одеса, 2018. 50 с.
3. Жлуктенко Ю. О., Яворська Т. А. Вступ до германського мовознавства. Київ : Вища школа, 1986. 230 с.
4. Левицький В. В., Кійко С. В. Практикум до курсу “Вступ до германського мовознавства” Вінниця : Нова книга, 2003. 192 с.
5. Линский С. С. Введение в германскую филологию. Днепропетровск : ДГУ, 1975. 82 с.
6. Приходько А. Н., Пчельникова Э. А. Методические указания к курсу “Введение в германскую филологию”. Запорожье : ЗГУ, 1987. 47с.
7. Фоменко О. Г. Методичні вказівки до курсу ”Вступ до германського мовознавства”. Запоріжжя : ЗДУ, 1992. 55 с.
8. Яворська Т. А. Вступ до германського мовознавства. Київ: Радян. Школа, 1986. 369 с.

Допоміжна

1. Иоганнес Ф. Едиториал УРСС. Мифы германцев. Киев: Бураго, 2001. 48с.
2. Керрол Л. Аліса в Країні Чудес. Київ : Видавництво «Махаон-Україна», 2010. 192 с.
3. Керрол Л. Полювання на Снарка. Поемагонія у восьми сказах. Київ : Laurus. 112 с.
4. Поттер Б. Кролик Петрик та інші історії. Львів : Видавництво «Астролябія». 2016. 352 с.
5. Роулінг Д. Гаррі Поттер і філософський камінь Київ : Видавництво «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА», 2016. 248 с.
6. Хогарт Е. Мафін і його веселі друзі. Київ : Видавництво «Махаон-Україна», 2010. 80 с.
7. Balg G. N. A comparative glossary of the Gothic language, with especial reference to English and German Mayville : Westermann & Co, 1983. 667 p.
8. Bennett W. H. An introduction to the Gothic Language. N.Y. : Modern Language Assn of Amer, 1980. 190 p.
9. Kipling R. The Jungle Book. Harper design, 2016. 256 p.
10. Lear E. The Complete Nonsense Book. Castle Book, 1994. 430 p.